

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak yazılı sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması amacıyla her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağını öğrencilere önceden bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri okul genelinde yapılacak olan ortak yazılı sınavlar için sunulan konu soru dağılım tablolarından herhangi birini seçip ilgili tablodaki kazanımlara yönelik sorular hazırlayacaktır. Okul genelinde uygulanacak ortak yazılı sınavlar, bu konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

SOSYOLOJİ DERSİ KONU SORU DAĞILIM TABLOSU		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav
Ünite	Kazanımlar	2. Senaryo
SOSYOLOJİYE GİRİŞ	Sosyoloji hakkındaki bilgilerini sorgular.	2
	Toplumu oluşturan öğelerin etkileşim içinde olduğunu fark eder.	1
	Sosyolojinin bağımsız bir bilim haline gelişini kavrar.	1
	Sosyolojik araştırmalarda kullanılan yöntemleri tanıır.	1
	Türk sosyologlarının sosyolojiye katkılarını fark eder.	1
BİREY VE TOPLUM	Sosyalleşme kavramını örneklerle açıklar.	
	Sosyalleşme sürecini etkileyen unsurları açıklar.	1
	Sosyalleşmenin hayat boyu devam eden bir süreç olduğunu fark eder.	
	Sosyalleşmenin toplumsal ilişkiler üzerindeki etkilerini değerlendirir.	
	Toplumsal konum, statü ve rol kavramları arasında ilişki kurar.	
	Sosyal statü ile sosyal saygınlığı ayırt eder.	1
	Toplumsal hayatın düzenlenmesinde değerlerin ve normların önemini ifade eder	2
	Toplumsal kontrolün işlevlerini ifade eder.	
	Sosyal sapmanın nedenlerini araştırır.	
	Statü ve rollerinden doğan hak ve görevlerin toplumsal yaşamdaki önemini bilir.	

Erdal AYDEMİR
Felsefe Öğretmeni

Ceren TOKER
Felsefe Öğretmeni

...../...../2025
UYGUNDUR

Fırat ESEN
Okul Müdürü

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
11/12.SINIF SOSYOLOJİ DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAV SORULARI

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

2. SENARYO

1. Toplumsal olay ve olgunun tanımını yaparak birer örnek veriniz. (10 Puan)

- I. Sosyoloji; toplumların üzerinde yaşadığı bölgenin ve bölge özelliklerinin toplumsal hayata etkisini anlayabilmek için bu bilim dalının verilerinden yararlanır.
- II. Sosyoloji toplumu inceler. Ancak bireylerin tanımadan, bireyin davranışlarının arkasında yatan nedenleri bilmeden, toplumun yapısı kültürü ve değişkenlerini anlamamız mümkün değildir. Bu nedenle sosyoloji ilgili bilimden yararlanır.

2. Yukarıda açıklamaları verilen ve sosyolojinin faydalandığı bilim dallarını yazınız. (10 puan)

3. Toplumsal grup nedir? Toplumsal grubun özelliklerini kısaca yazınız. (10 Puan)

- Sosyolojinin kurucusu ve isim babasıdır. Sosyoloji terimini ilk kez kullanmıştır.
- Sosyolojinin ilke ve yöntemleri üzerinde durmuştur. Amacı toplumsal durumları açıklayacak bilimsel yöntem oluşturmaktır.
- Sosyolojiyi toplumu inceleyen pozitivist bir bilim dalı olarak tasarlamıştır.

4. Yukarıda görüşleri verilen sosyolog kimdir? (10 Puan)

- Sınırları belirlenmiş bir konunun tüm boyutlarıyla, sistematik bir biçimde ele alınarak derinlemesine incelenmesini olanaklı kılan araştırma tekniğidir.
- Bu teknik ilk kez Fransız mühendis Le Play tarafından maden ocaklarında çalışan işçi ailelerinde uygulanmıştır.

5. Yukarıda açıklaması verilen ve sosyolojide kullanılan tekniği yazınız. (10 Puan)

6. Prens Sabahattin'in görüşlerini kısaca açıklayınız. (10 puan)

7. Sosyalleşme nedir? Sosyalleşmenin özelliklerini yazınız? (10 puan)

8. Sosyal statü ile sosyal saygınlığı karşılaştırarak aralarındaki ilişkiyi açıklayınız. (10 puan)

9. Toplumsal değeri tanımlayarak beş temel özelliğini yazınız. (10 puan)

10. Toplumsal norm nedir? Toplumsal norm türlerini yazınız. (10 puan)

CEVAPLAR

1. Toplumsal olay ve olgunun tanımını yaparak birer örnek veriniz. (10 Puan)

Toplumsal Olay	Toplumsal Olgu
Toplum hayatında tek tek ortaya çıkan, yeri ve zamanı belirli değişimlerdir. Bu yüzden somut ve özeldir. Örneğin bir ailenin köyden büyük bir şehre göç etmesi bir toplumsal olaydır.	Toplumsal olgu, toplumsal olayların tekrar etmesiyle doğan, mekândan ve zamandan bağımsız durumlardır. Dolayısıyla toplumsal olgular genel ve soyuttur. Göç, pek çok dönemde ve toplumda gözlenen bir toplumsal olgudur.

- Sosyoloji; toplumların üzerinde yaşadığı bölgenin ve bölge özelliklerinin toplumsal hayata etkisini anlayabilmek için bu bilim dalının verilerinden yararlanır.
- Sosyoloji toplumu inceler. Ancak bireylerin tanımadan, bireyin davranışlarının arkasında yatan nedenleri bilmeden, toplumun yapısı kültürü ve değişkenlerini anlamamız mümkün değildir. Bu nedenle sosyoloji ilgili bilimden yararlanır.

2. Yukarıda açıklamaları verilen ve sosyolojinin faydalandığı bilim dallarını yazınız. (10 puan)

1. Coğrafya

2. psikoloji

3. Toplumsal grup nedir? Toplumsal grubun özelliklerini kısaca yazınız. (10 Puan)

TOPLUMSAL GRUP

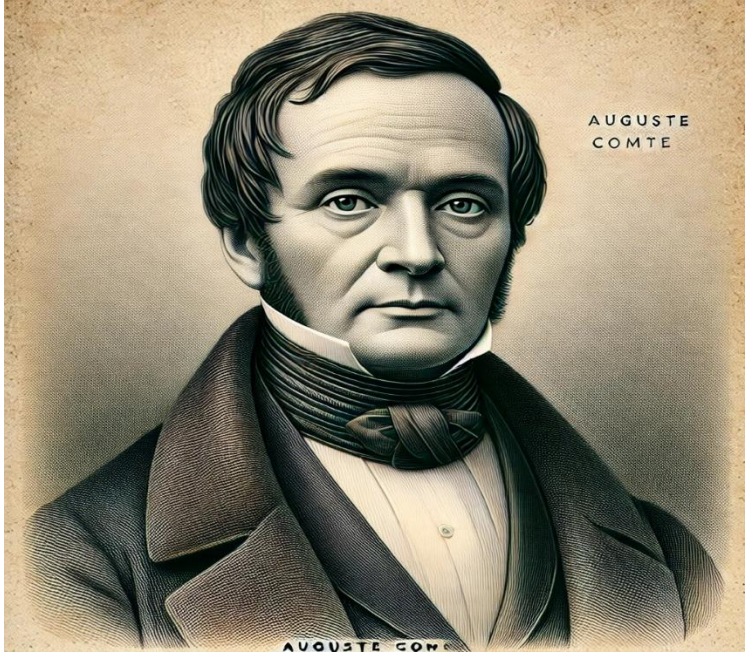
- Toplumsal grup, ortak amaçlarını gerçekleştirmek için belli kurallara göre, belirli bir süre karşılıklı ilişkilerde bulunan en az iki kişiden oluşan topluluktur.

TOPLUMSAL GRUBUN ÖZELLİKLERİ

- Sosyolojinin kurucusu ve isim babasıdır. Sosyoloji terimini ilk kez kullanmıştır.
- Sosyolojinin ilke ve yöntemleri üzerinde durmuştur. Amacı toplumsal durumları açıklayacak bilimsel yöntem oluşturmaktır.
- Sosyolojiyi toplumu inceleyen pozitivist bir bilim dalı olarak tasarlamıştır.

4. Yukarıda görüşleri verilen sosyolog kimdir? (10 Puan)

- Sınırları belirlenmiş bir konunun tüm boyutlarıyla, sistematik bir biçimde ele alınarak derinlemesine incelenmesini olanaklı kılan araştırma tekniğidir.
- Bu teknik ilk kez Fransız mühendis Le Play tarafından maden ocaklarında çalışan işçi ailelerinde uygulanmıştır.

5. Yukarıda açıklaması verilen ve sosyolojide kullanılan tekniği yazınız. (10 Puan)

MONOGRAFİ

6. Prens Sabahattin'in görüşlerini kısaca açıklayınız. (10 puan)

- “Ademimerkeziyetçilik” adını verdiği siyasi düşüncüyü savunmuştur.
- Prens Sabahattin, kişisel girişim ve ademimerkeziyetçiliğe (merkezî olmayan bir yönetim) dayanan bir üretim ve yönetim biçimini, liberalizmi savunmuştur.
- “Türkiye Nasıl Kurtarılabilir?” adlı çalışması temel eserlerindendir. Ona göre toplumsal yapıyı kemiren, Türk toplumunu uçuruma sürükleyen hastalığın nedenlerinden ilki özel hayatta geleneğe dayanan ve bireyselliği öldüren eğitim sistemi, ikincisi genel hayatta merkezçiliğe dayanan yönetim sistemidir.
- Ona göre çözüm “kamucu toplum”dan “bireyci toplum”a geçiştir. Kamucu toplumda her şeye devlet merkezinde karar verilir, yerel yönetimler ve birey önemsenmez, geniş bir memur zümresi toplumu durağan hâle getirir. Bireyci toplumda yerel yönetimler güçlüdür ve bireysel girişimcilik ön plandadır. İngiltere modeline yakınlık duyan Prens Sabahattin’e göre güçlü bireyler olmadan güçlü toplum mümkün değildir. Eğitim sistemi güçlü ve girişimci bireyler yetiştirecek şekilde yapılandırılmalıdır.

7. Sosyalleşme nedir? Sosyalleşmenin özelliklerini yazınız? (10 puan)

(SOSYALLEŞME)

- Bireyin üyesi olduğu toplumun, duygu, düşünce, davranış biçimlerini, kısacası kültürünü öğrenerek topluma uyum sağlamasıdır.
- Bireyin toplumun bir parçası hâline gelme sürecidir. Yani bireyin çevresindekilerle etkileşim sürecidir.

TOPLUMSALLAŞMA (SOSYALLEŞME) ÖZELLİKLERİ

- ✓ Toplumsallaşma, çocuklukta başlayan ve ömür boyu süren bir süreçtir.
- ✓ Belli bir zaman ve yerdeki toplum içinde gerçekleşir.
- ✓ Toplumsallaşma süreci karşılıklı bir etkileşimdir. Birey bu süreçte hem toplumdan etkilenir hem toplumu etkiler.
- ✓ Toplumsallaşma sürecinde birey ile toplum arasındaki ilişki karşılıklı ve karmaşıktır.
- ✓ Birey üyesi olduğu toplumun kültürünün tamamını benimsemez.
- ✓ Her bireyin toplumsal deneyimleri birbirinden farklıdır.
- ✓ Toplumsallaşma, bireyin topluma uyumlu ve dengeli bir kimlik kazanmasına yardım eder.

8. Sosyal statü ile sosyal saygınlığını karşılaştırarak aralarındaki ilişkiyi açıklayınız. (10 puan)

Sosyal saygınlık (Prestij): Bireyin toplum içindeki saygınlığıdır.

Sosyal Statü: bireyin toplumda işgal ettiği konumdur.

- Toplum her statüye aynı değeri göstermez. Bir statünün prestiji toplumda topluma yada aynı toplum içinde zamanla değişebilir. Aynı statüye sahip bireylerin saygınlıkları birbirinden farklıdır. Toplumsal prestij belirleyen faktörler soy, servet, eğitim durumu vb.
- Saygınlık bireyin toplumsal statüsünden kaynaklanıyorsa “**statüye dayalı saygınlık**”, kişisel özellikleri nedeniyle kazanılmışsa “**kişisel saygınlık**” adını alır. Statüye dayalı saygınlık, statü sona erdiğinde onunla birlikte sona erer. Kişisel saygınlık ise sürekli dir. Örneğin bir büyükelçi görevinden ayrıldığında statüsel saygınlığı sona erer. Fakat kişisel özellikleri nedeniyle saygı görmeye devam edebilir.
- Birey, statüsünün gerektirdiği rolleri ne kadar yerine getirir ve statü ile rol uyumunu ne kadar sağlarsa toplum tarafından o kadar kabul görür. Bireyin zekâ, yetenek, ahlak vb. yönleri ne kadar saygı göreceğini belirler. Örneğin herhangi bir meslekteki bireyin başarılı çalışmalarından dolayı diğer meslektaşlarına oranla daha saygın ve aranılır olması.

9. Toplumsal değeri tanımlayarak beş temel özelliğini yazınız. (10 puan)

Toplumsal değer: Toplumsal değerler toplum için neyin iyi ve önemli olduğuna, neyin kabul edilebilir ya da kabul edilemez olduğuna dair ölçütler ve ilkelerdir.

TOPLUMSAL DEĞERLERİN ÖZELLİKLERİ

-
- ☐ Topluma özgüdür.
 - ☐ Önem derecesine göre sıralanır.
 - ☐ Toplumsal bütünleşmeyi sağlar
 - ☐ Önemi yitiren değerler, yerine yenisine bırakılır.
 - ☐ Davranışları yönlendirir.
 - ☐ Kuşaktan kuşağa aktarılır.
 - ☐ Toplumsal normlara temel oluşturur.
 - ☐ Toplumdan topluma ve zamanla aynı toplumda da değişebilir.

10. Toplumsal norm nedir? Toplumsal norm türlerini yazınız. (10 puan)

Toplumsal norm: Toplumsal normlar, bir toplumdaki bireylerin neleri yapıp neleri yapmayacağını gösteren, yaptırım gücü olan kurallar bütünüdür.

TOPLUMSAL NORM ÇEŞİTLERİ

YAZILI NORMLAR

☐ Bu normlar resmî normlardır. Toplumun tüm üyelerini bağlar ve devletin yetkili organlarıca düzenlenir. Örneğin yasa, yönetmelik gibi.

☐ Yazılı normlara uymayanlar, karşılarında devleti bulurlar ve para cezası hapis cezası gibi yaptırımlarla cezalandırılırlar.

YAZISIZ NORMLAR

☐ Bu normlar resmî olmayan normlardır. Örf âdet ve ahlak kurallarından oluşur.

☐ Yazısız normlara uymayan bireyler kınama, ayıplama ve dışlanma gibi yaptırımlarla karşılaşır.